



Notat

Vedrørende: Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskraV – uddybende notat
Sagsnavn: Budget 2020-23
Sagsnummer: 00.01.00-S55-47-18
Skrevet af: Lars Sønderby
E-mail: Lars.soenderby@randers.dk
Forvaltning: Budget
Dato: 04-10-2019
Sendes til: **Byrådet (materiale til 1. behandling af budget 2020-23)**

Nærværende notat indeholder en række supplerende bemærkninger til det vedlagte katalog med forslag til udmøntning af effektiviserings- og besparelseskraV i budget 2020-2023.

Kataloget indeholder direktionens forslag til udmøntning af det effektivisering- og besparelseskraV på 0,5% årligt, som blev besluttet i forbindelse med sidste års budget. Herudover indeholder kataloget forslag til udmøntning af de yderligere kraV, som er nødvendige af hensyn til genopretning af økonomien på de fagområder, der er i økonomisk ubalance ved indgangen til budgetperioden.

Der er ikke i de yderligere kraV i kataloget indregnet behov for tilpasning af aktivitetsniveauet som følge af udløb af midlertidige bevillinger. For god ordens skyld, skal det præciseres, at aktiviteterne finansieret af midlertidige bevillinger vil ophøre, såfremt der ikke i den videre budgetlægning findes finansiering til at videreføre disse (se særskilt notat herom).

Bortset fra fagområder, hvor der er brug for yderligere reduktioner, som følge af ubalance i økonomien, så er effektiviserings- og besparelseskraVet fordelt ligeligt mellem direktørområderne i forhold til andel af kommunens serviceudgifter. Indenfor direktørområderne kan der være foretaget skævdeling mellem fagområder – det gælder primært familieområdet som uddybet nedenfor.

For god ordens skyld skal det understreges, at forslagene i kataloget rent teknisk ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.¹ Det årlige 0,5%-kraV blev således allerede indarbejdet i fagudvalgenes budgetter i forbindelse med vedtagelsen af B2019-2022. Det indgik her som finansiering ('pengene er brugt'), men der mangler at blive truffet beslutning om, hvorledes reduktionerne konkret realiseres. Det samme gør sig gældende for den ændring der sidste år blev vedtaget omkring enhedsbeløbet i demografimodellen på omsorgsområdet, ligesom behov for tilpasning til budget (stop af merforbrug) – eller tilbagebetaling af oparbejdet gæld – ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

¹ Som en undtagelse skal det nævnes, at det samlede forslag vedrørende familieområdets økonomi indeholder ændringer der har bevillingsmæssige konsekvenser. Dels omplacering mellem bevillingsområder og dels familieområdets egenfinansiering af den foreslåede gældssanering.

Den økonomiske effekt af forslagene er således indarbejdet fuldt ud i det fremsendte budgetforslag. Hvis der politisk fjernes forslag fra kataloget skal det som udgangspunkt erstattes af et andet forslag med tilsvarende økonomisk virkning. I den udstrækning, at der som led i den videre budgetlægning kan tilvejebringes et økonomisk råderum, kan forslag dog også politisk 'købes fri' ved en tilsvarende reduktion af råderummet.

Børn, Skole & Familie

Indenfor direktørområdet er der foreslået skævdeling af udmøntningen af effektiviserings- og besparelseskrauet. Dette knytter sig primært til et forslag om genopretning af økonomisk balance i familieområdet budget inkl. forslag til gældssanering af områdets forventede gæld ved udgangen af 2019. Med forslaget forøges budgettet til familieområdets myndighedscenter med 2,5 mio. kr. således at det nuværende antal ansatte stort set kan opretholdes, ligesom budgettet til foranstaltninger forøges med 8,1 mio. kr. Forøgelsen finansieres ved dels at lade skoleområdet overtage udgifterne på 3,1 mio. kr. til de fremskudte rådgivere der arbejder på skolerne, og dels ved forventede mindredgifter på 7,5 mio. kr. på skoleområdets centrale konti (se særskilt notat).

Sundhed, Kultur & Omsorg

På kultur- og fritidsområdet har der i flere år været en underfinansiering vedr. Udbyhøj Lystbådehavn, idet indtægtsbudgettet ved etableringen blev vurderet højere end den konstaterede indtægt. Med henblik på at sikre balance på budgettet er der på den baggrund i forslagene på kultur- og fritidsområdet indarbejdet reduktioner udover det tværgående effektiviserings- og besparelseskrauet på 0,5 mio. kr. årligt.

Omsorgsområdets er udfordret på en række områder, idet der ud over effektiviseringskravet endvidere skal findes reduktioner, der kan finansiere omsorgsområdets forventede udgifter som følger af etableringen af friplejehjemmet (helårvirkning fra 2020 på 3,7 mio. kr.) og afvikling af merforbrug/underskud fra 2018 på 2,7 mio. kr. i 2020-22 (8,1 mio. kr. totalt).

Herudover blev der i forbindelse med vedtagelsen af budgettet 2019-2022 indarbejdet en reduktion af omsorgsområdets budget i årene 2020 og frem som følge af reduceret enhedspris i demografireguleringen. Baseret på den nye enhedspris er der i forhold til budgettet for 2019 indarbejdet merudgifter til demografiregulering af omsorgsområdet på 8,8 mio. kr. i 2020 stigende til 76,7 mio. kr. i 2023 i budgetforslaget. Den reducerede enhedspris i forhold til tidligere indebærer dog fortsat, at der er brug for stillingtagen til, hvorledes serviceniveauet kan tilpasses så budgettet overholdes. I alt er der i den forbindelse brug for at udmønte reduktioner på 10,3 mio. kr. i 2020 stigende til 24,8 mio. kr. i 2023.

De samlede forslag til udmøntning på omsorgsområdet skal på den baggrund svare til beløbene sammenfattet i nedenstående tabel.

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Friplejehjem	3,7	3,7	3,7	3,7
Afvikling af underskud (fra tidligere år)	2,7	2,7	2,7	
Reduceret enhedsbeløb – demografimodel	10,3	15,6	20,4	24,8
Beløb retur, finansiering ekstraudgifter, Huset Nyvang (2019-2021)			-1,7	-1,7
0,5% effektiviserings-/besparelseskraft	4,4	8,8	13,2	17,6
Samlet krav, i alt	21,1	30,8	38,3	44,4

Social & Arbejdsmarked

Som en del af forslaget til udmøntning af besparelseskraftet på socialområdet medregnes et forventet overskud på socialområdet fra 2022, efterhånden som gælden på området forventes at være afviklet. Med udgangspunkt i den nuværende driftssituation på socialområdet forventes det, at ekstra indtægter fra særligt dyre enkeltsager og demografi samt nye initiativer (jf. den økonomiske handleplan på området) bidrager til, at gælden er afviklet i løbet af 2022-2023. Herefter forventes der at være et overskud på driften, som vil kunne bidrage til udmøntningen af det forudsatte effektiviserings- og besparelseskraft i 2022-2023. Bidraget udgør i alt 5,1 mio. kr. i kataloget med forslag.

Udvikling, Miljø & Teknik

Udvikling, Miljø & Teknik har de sidste 4 år anvendt opsparede midler til ekstra ansættelser for at undgå og nedbringe sagspukler indenfor byggesager, lokalplaner, landzonetilladelser og planadministration. Der er nu ikke flere opsparede midler, og der er derfor brug for at tilpasse aktivitetsniveauet til budgettet.

Forslaget til den fornødne tilpasning skal ses i sammenhæng med de midlertidige bevillinger til Plan & Byg. Udløbet af disse betyder et yderligere behov for tilpasning på 1,5 mio. kr. i 2020 og 3,0 mio. kr. i 2021 og frem (som ikke er medregnet i kataloget).

Da opgaverne i Udvikling, Miljø & Teknik for størstedelens vedkommende influerer på hinanden og kræver flere fagligheder, er der en høj grad af gensidig afhængighed i opgaveløsningen. Det er derfor ikke muligt at udpege konkrete administrative opgaver, der ikke længere skal løses som følge af tilpasningen. Der vil derfor blive tale om reduktioner i den samlede indsats, som alt andet lidt må forventes at føre til længere sagsbehandlingstider. Udover det generelle tværgående effektiviserings- og besparelseskraft på 0,5%, er det nødvendigt at nedlægge i alt 10-12 stillinger for at overholde budgettet. Det svarer til en reduktion på 8% af det administrative personale i Udvikling, Miljø og Teknik. Derudover gennemføres der en organisationstilpasning. Arbejdsgange optimeres løbende for at reducere konsekvenserne af afskedigelserne.

Det supplerende behov for administrative reduktioner i Udvikling, Miljø & Teknik for at overholde budgettet (udover udmøntning af 0,5% effektiviserings-/besparelseskraftet) kan sammenfattes således:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Udløb af midlertidige bevilling, Plan & Byg	1,5	3,0	3,0	3,0
Øvrig tilpasning til budget som følge af afvikling af sagspukler, DUT mv.	2,4	1,4	1,4	1,4
Samlet behov for yderligere reduktioner	3,9	4,4	4,4	4,4

Som følge af byrådets beslutning i budget 2019-2022, er der udarbejdet notat (se særskilt bilag) om mulighederne for stillingtagen til bemandingsniveauet på plan – og byggesagsområdet.

Forså vidt Ejendomsservice gøres der opmærksom på, at området i budget 2020-23 vil være underlagt de samme effektiviseringskrav som alle andre områder. Dette bør ses i sammenhæng med de allerede pålagte effektiviseringskrav til området i det nuværende budget. Frem mod 2023 er der således budgetteret med, at Ejendomsservice skal realisere yderlige besparelser på 4,5 mio. kr. årligt. Herudover har Ejendomsservice ultimo 2018 en akkumuleret gæld på 8,3 mio. kr. Området har en byrådsgodkendt plan for afvikling af gælden, som indebærer at den afvikles frem mod 2023.